

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń Społecznych
DUS-III.055.8.2025.JŻ

Warszawa, 11 grudnia 2025 r.

■■■■
■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■

Szanowny Panie,

działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) w odpowiedzi na petycję w przedmiocie pracy osób na zwolnieniach chorobowych, Departament Ubezpieczeń Społecznych, uprzejmie wyjaśnia co następuje.

Na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 501, z późn. zm.) - dalej „ustawa zasiłkowa”, przy ustalaniu prawa do zasiłków i ich wysokości dowodami stwierdzającymi czasową niezdolność do pracy z powodu choroby są zaświadczenia lekarskie (tzw. e-ZLA).

Zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy (e-ZLA) może być wystawione tylko przez lekarza upoważnionego przez ZUS do wystawiania zaświadczeń lekarskich.

Proces orzekania o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby (dalej „orzekanie”), który to stoi za wydaniem e-ZLA przez lekarza, jest związany z postępowaniem diagnostyczno-leczniczym.

Przy orzekaniu lekarz zobowiązany jest wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności istotne dla oceny zdrowia i upośledzenia funkcji organizmu powodujące czasową niezdolność do pracy, ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju i warunków pracy.

Zgodnie z zasadą, że prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego przysługuje tak długo jak trwa ryzyko ubezpieczeniowe (w omawianym przypadku choroba), weryfikacja prawa do tego świadczenia może mieć miejsce przez cały okres, na jaki zostało wystawione e-ZLA. Z tego powodu, że lekarz wystawiający e-ZLA wskazuje okres niezdolności do pracy (gdzie celem tego zwolnienia jest odzyskanie zdolności do pracy przez ubezpieczonego).

Odnosząc się zatem do treści zgłoszonego postulatu, Departament wyjaśnia, że z przepisów ustawy zasiłkowej nie wynika zakaz dokonania korekty tego okresu. Jeżeli lekarz wystawiający e-ZLA stwierdzi, np. podczas kontroli, że nastąpiło wcześniejsze niż przewidywane odzyskanie zdolności do pracy, to dopuszczalne jest skrócenie pierwotnego okresu, na jaki zostało wystawione e-ZLA. Wówczas lekarz może (w miarę możliwości) uwzględnić fakt, że to sam ubezpieczony chce powrócić do wykonywania dotychczasowej pracy i świadczyć ją na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Lekarz upoważniony przez ZUS jest umocowany zarówno do wystawiania e-ZLA, jak również do ich weryfikacji, po przeprowadzeniu odpowiedniego postępowania diagnostyczno-leczniczego. W ustawie zasiłkowej takie uprawnienie zostało wprost przewidziane dla lekarza orzecznika ZUS, gdyż jest to organ władzy publicznej, którego

zadania i kompetencje muszą być wyraźnie określone w ustawie. Takie uprawnienie dla pozostałych lekarzy wynika z udzielonego przez ZUS upoważnienia.

Przedstawione powyżej rozwiązanie (dopuszczające skracanie e-ZLA) pozwala także w zgodzie z wolą ubezpieczonego m.in. zaktywizować osoby przebywające na długotrwałych zwolnieniach oraz umożliwia ograniczenie kosztów dla systemu zabezpieczeń społecznych.

Jednocześnie mając na uwadze, że Pana postulat, odnosi się w tym kontekście, do potrzeby zmiany art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej – Departament dodatkowo wyjaśnia.

Z założenia podjęcie „pracy zarobkowej” w ramach tego samego tytułu do ubezpieczeń społecznych (np. pracownika) oznacza, że ubezpieczony odzyskał zdolność do pracy i na przykład, zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego - nie potrzebuje.

Restrykcje z art. 17 ustawy zasiłkowej, polegają na tym, iż nie można podjąć pracy ani innej działalności zarobkowej.¹ Nie ma więc znaczenia, np. ile dodatkowo zarobiła osoba pobierająca zasiłek chorobowy z ubezpieczenia wypadkowego, czy też sam cel np. szybkiego powrotu do zawodu przez „dodatkową” pracę.

Artykuł 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej, zasadniczo sprzeciwia się kumulacji dochodu z „pracy zarobkowej” i zasiłku chorobowego (który z założenia jest substytutem środków pozyskiwanych pracą). Przy tym, niezmiennie priorytetem w przypadku wystawionego e-ZLA pozostaje odzyskanie zdolności do pracy przez osobę ubezpieczoną, i jak najszybszy jego / jej powrót do pracy.

W konsekwencji wykonywanie „pracy zarobkowej” w momencie uzyskania statusu osoby czasowej niezdolności do pracy (np. w czasie pobierania zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego) – jest generalnie niedozwolone.

Z zastrzeżeniem, że upoważniony lekarz może zawsze skrócić e-ZLA, po spełnieniu określonych wymogów. W ten sposób ubezpieczony może powrócić do pracy, np. polegającej na przygotowywaniu korespondencji lub do pracy przy komputerze.

Biorąc powyższe wyjaśnienia pod uwagę, postulat przedstawiony w petycji nie może zostać zrealizowany.

P o u c z e n i e

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Eliza Wiśniewska

Dyrektor

Departamentu Ubezpieczeń Społecznych

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

¹ W obowiązującym stanie prawnym, na mocy art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej - ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.